

jako v Libverdě pro Němce seříděn? Pro Čechy je to důležité.

Kdyby *obilný fond* spořádán, a sejkky prodány byly, jistě by se více jak 10,000.000 zl. r. m. na kapitalu sešlo. Jaký tu pramen pomoci? — A opět jiný fond *kontribučenský peněžný* má nyní už 7,202.567 zl. (dle Posla z Prahy) obnášeti, zdaž to není druhý pramen znamenité pomoci? Jen kdyby z mrtvých vstali! — Zde by se hospodářské spolky, chtějíce národní průmysl a obchod znamenitě zvelebiti, o to postarati měli, aby fondy k orbě a výrobě obrátěny byly.

V protivnosti chop se zmužilosti.

Bázlivý, ne mnoho opraví.

§ 16. NĚCO NA DOVTIP.

Ctnost nelhá na peci.

Náš úhlavní nepřítel je kapital a jeho podnikavost, kdy se v rukách nám nepříznivých nalezá. Nebo cizý kapital žádného milosrdenství s námi u svízelu jsoucími nemá, aniž míti bude, byť bychom hned krvavé slzy plakali, prosíce o pomoc.

Všelijaké ústavy našich odpůrcův, ačťe dobročinnými se býti zdají, tak pěkně nám pomáhají, že hloub a hloub do nemajetnosti a málomocenství klesáme. Naše četné nepřátelstvo dobře ví, že *peniz všady pán*, a že *penize jedněm panujou, a druhým slouží*, pak že *k peněžim celý svět tvářeje obrátěn*.

Proto pozorujem, že naši odpůrcové všech prostředků dovolených i nedovolených se chápají, aby

se našich peněz a prostředků zmocnivše nás v područí drželi, nad námi poručníkovali, všady nás obmezovali, všemožně nás zemdlivali, dokud nás *chudoba, poroba a národní choroba* nezachvátí.

Naše pak nejkrutější vrahyně je nevědomost, netečnost a rozdrobenost domácí, která nás na všech končinách znuzováním, schudnutím trýzní a záhubě nás odsuzuje.

Nebudiž nám divno, kdy naše kapitally k Němcům, Vlachům, Maďarům (Kotva, assekurace v Pešti) putují, kteří jich k sobě vědomostmi, spolkami, závody, obchodem, ordonancemi, loteriem, dělnou vytrvalostí a chytrostí přitahují. Oni hluboce projati jsou pravdou: »*práce a vědění vede toliko k spasení*« t. j. k zámožnosti, moci a samostatnosti. Dobře u nás praveno a zkušeností potvrděno: »*peníze se hrnou k bohatému a zlé dni k chudému.*«

Pak-li my Čechoslované, jsouce selským národem, svým časem, silami, schopnostmi, půdami, ústavami na všech končinách svého národa lépe a společněji nezaohospodaříme, a kapitalů svých doma nezadržíme, abychom rolnický průmysl*) zname-

*) *Rolnický průmysl* slove, který plodiny zemské na domácí půdě vyrostlé, ve prodajné pěkné zboží (tovar) mění. Kdo svou cikoriu v *dobrou moučku* promění, na trh dováží po světě, provozuje rolnický průmysl. Kdož na poli svém zrostlou řepku v *čistý olej* promění, aby obecnost pěkného svitiva nabyla, osvědčuje se rolnickým průmyslníkem.

nitě zvelebili, no třeba bychom sobě rukou až po samé lokte v robotě a hmoždění upracovali, přece zámožnosti a moci se nedoděláme, a smrt národní od nepřátel našich v germanisaci a centralismu strojená, nás konečně zachvátí, jako naše bratry, nebožtíky Velety, Lutice, Obodrity a j., kteří se v mocný celek nespojovali, a vzájemně se nepodporovali, sváříce se mezi sebou. Díl z nich byl vyhuben, jiný díl ubídněný poněmčen, a tito zněmčení Slované nejvíce proti nám zuřejí. Celé Pruské královstvo jsou poněmčili Slované a naši úhlavní nepřátelé.

Kdo má cvoky, podpírá si boky.

Holý nahého neodkryje.

Tomu běda, kdo za dveřmi hledá.

Kdyby okres (župa), kde se len daří, přádelnu na účastiny (akcie) u řeky postavil, aby len svůj v pěknou přízi proměnil, a konečně na plátno zdělati a vyběliti dal, no tož by rolnický průmysl prováděl. A právě rolnickému průmyslu nechceme rozuměti. My řepkové semeno, vlnu, chmel, len a j. jako surovinu ven do ciziny prodáváme, kde suroviny tyto pěkně spracujou, a zase k nám, co plátno, sukno, vlněné látky, co čistěný olej a j. dovážejí. Zda-li pak tu svému prospěchu rozumíme? — S cukrovkou pěkně průmyslniti počato, hleďme tak i s druhými plodinami hospodařiti. Ctihodný Novo-Městský Odbor na tom se m. r. průmyslně ustanovil, že přádelnu na len nad Metují postaví. Zdař Bůh! Sláva i ucta Vám, pánové! Sbírajíce fondy, mužně se chápějme rolnického průmyslu.